

PM 2005 RIII (Dnr 329-2674/2002)

Yttrande till Länsrätten i Stockholms län med anledning av överklagande av kommunfullmäktiges beslut den 22 november 2004 § 24, ändring av Stockholms stads allmänna lokala ordningsföreskrifter

Föreläggande om yttrande från Länsrätten i Stockholms län

Sista datum för yttrande är 29 mars 2005

Borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande
Som yttrande till Länsrätten i Stockholms län överlämnas och åberopas denna promemoria.

Föredragande borgarrådet Leif Rönngren anför följande.

Bakgrund

Stefan Palmkvist har överklagat kommunfullmäktiges beslut den 22 november 2004 § 24, ändring av Stockholms stads allmänna lokala ordningsföreskrifter. Kommunfullmäktiges beslut innebar en ändring i de allmänna lokala ordningsföreskrifterna för Stockholms kommun. Ändringen bestod i att i de allmänna lokala ordningsföreskrifterna för Stockholms stad 11 § infördes ett tillägg: "Könsfördrande mobil reklam får ej framföras på offentlig plats".

Länsstyrelsen upphävde i beslut 23 december 2004 det beslutade tillägget till § 11 för ordningsföreskrifterna. Länsstyrelsens beslut har överklagats av Stockholms stad den 3 februari 2005, se *bilaga 1-3*.

Mina synpunkter

Eftersom laglighetsprövningen innehåller samma rättsliga frågor som det länsstyrelsebeslut som är föremål för prövning i länsrätten hänvisar jag till stadens överklagande i det ärendet, se *bilaga 1-3*.

Jag föreslår kommunstyrelsen besluta följande

Som yttrande till Länsrätten i Stockholms län överlämnas och åberopas denna promemoria.

Stockholm den 3 mars 2005

LEIF RÖNNGREN

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarråden *Kristina Axén Olin*, *Sten Nordin* och *Mikael Söderlund* (alla m) och *Jan Björklund* (fp) enligt följande.

De sexklubbar som i dag finns i Stockholm utgör på många sätt ett mycket allvarligt problem. Den bild av kvinnor som sprids av klubbarna är många gånger starkt kränkande. En del av de människor som bor eller arbetar i närheten av sexklubbar känner obehag inför klubbarna. Sexualbrottskommitténs utredning från 1998 visar också tydligt att en omfattande kriminell verksamhet är kopplad till klubbarna. Brott mot sexköpslagen, koppleri, narkotikabrott, olaga hot, miss-handel och utpressning måste självklart bekämpas av samhället.

Kravet på en skärpt lagstiftning mot könsförnedrande mobil reklam är dock problematiskt. En skärpning av lagstiftningen skulle också innebära gränsdragningsproblem. Vissa upplever i dag vissa reklamkampanjer för exempelvis underkläder som könsdiskriminerande och kränkande.

Det är av stor vikt att offentliga myndigheter tar sitt ansvar för egna kampanjer och för de reklamytor som man upplåter. Om staden ska ha synpunkter på vad den reklam som syns i det offentliga rummet måste det också gälla de egna lokalerna och de egna reklamytorna.

Det är angeläget att hela tiden föra en diskussion om hur människor framställs i media och i reklam. Det är en diskussion som både medborgare och företag tjänar på och det finns idag också en stor samsyn kring klara spelregler och fungerande etiska riktlinjer för reklam.

De senaste åren har tydligt visat att engagemanget i frågan blivit större. Näringslivets Etiska Råd mot Könsdiskriminerande Reklam (ERK) har exempelvis kunnat konstatera en stor ökning av antalet anmälningar mot utomhusreklam under åren 1999 och 2003. Det är en statistik som tydligt visar att konsumenterna är aktiva och tar strid för hur människor framställs i reklamen.

Kommunstyrelsen

Särskilt uttalande gjordes av *Kristina Axén Olin*, *Sten Nordin* och *Kristina Alvendal* (alla m), *Lotta Edholm* och *Ann-Katrin Åslund* (båda fp) och *Ewa Samuelsson* (kd) med hänvisning till det särskilda uttalandet av (m) och (fp) i borgarrådsberedningen.

Yttrande till Länsrätten i Stockholms län i mål om prövning av kommunfullmäktiges beslut den 22 november 2004, § 24, om ändring i de allmänna lokala ordningsföreskrifterna för Stockholms kommun

Överklagande av Länsstyrelsens beslut

Anstånd för yttrande är begärt till 10 februari 2005

Borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande

1. Som yttrande till Länsrätten i Stockholms län överlämnas och återopas denna promemoria med utveckling av grunderna för stadens överklagande 2005-01-12.
2. Protokollet i detta ärende förklaras omedelbart justerat

Föredragande borgarrådet Roger Mogert anför följande.

Bakgrund

Kommunfullmäktige har genom beslut den 22 november 2004, § 24, antagit en ändring i de allmänna lokala ordningsföreskrifterna för Stockholms kommun. Ändringen bestod i att i de allmänna lokala ordningsföreskrifterna för Stockholms stad 11 § infördes ett tillägg: "Könsförnedrande mobil reklam får ej framföras på offentlig plats". Länsstyrelsen upphävde i beslut 23 december 2004 det beslutade tillägget till § 11 för ordningsföreskrifterna. Länsstyrelsens beslut kan av Stockholms kommun överklagas hos Länsrätten. Ett överklagande av beslutet lämnades av Stockholms stads juridiska avdelning in till Länsrätten den 12 januari 2005 utan att grunderna för överklagandet utvecklades.

Mina synpunkter

Inställning

Jag delar inte Länsstyrelsens bedömningar och dess beslut bör därför prövas av Länsrätten.

Bemötande

Allmänt

Enligt ordningslagen (1993:1617) 3 kap. 8 § med förordning (1993:1632) får kommuner meddela de ytterligare föreskrifter för kommunen eller del av denna som behövs för att upprätthålla den allmänna ordningen på allmän plats. Enligt förarbetena till ordningslagen (prop. 1992/93:210 s. 287) är det i viss utsträckning möjligt att komplettera en författning med till exempel bestämmelser om krav på tillstånd som går längre än vad som föreskrivs i den allmänna författningen eller med bestämmelser som kriminaliserar förfaranden som lagstiftaren inte har kriminaliserat.

Det beslut som fattades av kommunfullmäktige den 22 november 2004, § 24, om ett tillägg till § 11 i de allmänna lokala ordningsföreskrifterna för staden, har sin bakgrund i ett yrkande att ett förbud ska införas i ordningsföreskrifterna mot de bilar som med hjälp av stora reklamaffischer gör reklam för porrklubbar då skyltningens uppseendeväckande utformning kan avleda trafikanternas uppmärksamhet och därigenom förorsaka allvarliga trafikolyckor.

Reklam

Stadens bedömning är att frågan inte föranleder en ändring av grundlagen. Det beslutade förbudet kan inte anses vara en inskränkning av yttrandefriheten.

Trafiksäkerhet

I trafikförordningen (1998:1276) 2 kap. 1 § stadgas att trafikant ska uppträda så att han eller hon inte i onödan stör eller hindrar annan trafik. Av förarbetena till ordningslagen (prop. 1992/93:210 s. 291) framgår att när polisen gör en provning ur ordningssynpunkt innefattas i viss mån även utformning av affischer. Affischer får inte ha en utformning eller ett utseende som medför att den i alltför hög grad drar till sig trafikanternas uppmärksamhet eftersom den då kan utgöra en trafikfara. Stadens uppfattning är att bilar som är utrustade med reklam av denna karaktär är en trafikfara och måste kunna förhindras. Det torde vara uppenbart att själva syftet med stora reklamaffischer är att dra uppmärksamhet till sig från övriga trafikanter när de kör i trafikutrymmet.

Länsstyrelsen har felaktigt utgått från att frågan om trafiksäkerheten för samtliga trafikanter uttömmande skall avgöras enligt Fordonslagen(2002:574). Den regleringen är begränsad till det aktuella fordonets trafiksäkerhet mm. Som framgår av ovan angivna förarbeten (prop 1992/93:210) måste polisens provning i viss mån få avse utformningen av en affisch så att den inte drar till sig andra trafikanters uppmärksamhet och därigenom utgör en trafikfara. Det är inte kopplat till det egna fordonets utrustning utan till att affischen, på fordon enligt fordonslagstiftningen eller på annat sätt, mobilt framförs på offentlig plats till men för övriga trafikanters säkerhet och agerande. Detta regleras inte uttömmande genom fordonslagstiftningen.

Jag vill också omnämna Stockholms Tingsrätts Mål nr B 7290-99 som handlade om användandet av cyklar för reklamändamål vilket har anknytningspunkter till aktuell fråga om porrbilsreklam.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis kan anges att staden inte delar Länsstyrelsens uppfattning att det av kommunfullmäktige fattade beslutet strider mot 3 kap. 12 § ordningslagen. Stadens uppfattning är att frågor av denna karaktär kan regleras i lokala ordningsföreskrifter och att ett förbud mot porrkлубbreklam i trafiken är nödvändigt ur ordnings- och trafiksäkerhetssynpunkt. Det har således inte förelegat någon grund för att upphäva stadens beslut.

Jag anser det vara viktigt från jämställdhets- och ordningssynpunkt att detta ärende prövas av Länsrätten. Min bedömning är att frågan inte föranleder en ändring av grundlagen. Det beslutade förbudet kan inte anses vara en sådan inskränkning av yttrandefriheten som Länsstyrelsen synes mena. Länsstyrelsens beslut bör därför upphävas.

Jag föreslår kommunstyrelsen besluta följande

1. Som yttrande till Länsrätten i Stockholms län överlämnas och åberopas denna promemoria med utveckling av grunderna för stadens överklagande 2005-01-12.
2. Protokollet i detta ärende förklaras omedelbart justerat.

ROGER MOGERT

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

ÄRENDET

Kommunfullmäktige har genom beslut den 22 november 2004, § 24, antagit en ändring i de allmänna lokala ordningsföreskrifterna för Stockholms kommun. Länsrätten upphävde i beslut 23 december 2004 det beslutade tillägget till § 11 för ordningsföreskrifterna. Länsstyrelsens beslut kan av Stockholms kommun överklagas hos Länsrätten.

Med anledning av Länsstyrelsens beslut att upphäva kommunfullmäktiges beslut den 22 november, § 24, där fullmäktige beslutade om en ändring av de allmänna lokala ordningsföreskrifterna för Stockholms stad bestående av ett tillägg i 11 §: ”Könsförnedrande mobil reklam får ej framföras på offentlig plats”, får kommunstyrelsen efter erhållet anstånd anföra följande.

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige fattade den 22 november 2004, § 24, följande beslut:

I allmänna lokala ordningsföreskrifter för Stockholms stad 11 § införs ett tillägg: ”Könsförnedrande mobil reklam får ej framföras på offentlig plats”

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen har med stöd av 3 kap. 13 § andra stycket ordningslagen (1993:1617) upphävt det av Stockholms kommunfullmäktige den 22 november 2004 beslutade tillägget till 11 § i ordningsföreskrifterna för kommunen. Länsstyrelsen har som skäl angivit att det beslutade tillägget till 11 § i de lokala ordningsföreskrifterna angår förhållanden som är reglerade på annat sätt och därför strider mot bestämmelserna i 3 kap. 12 § ordningslagen. Tillägget ska enligt Länsstyrelsen därför upphävas.

Bilagor

2. Länsstyrelsens beslut
3. Stockholms stads överklagande från 2005-01-12